

ten van de oude mond aan te besteden, onder het voorbehoud dat de nieuwe doorgraving functioneert. Bij resolutie van 16 juli is op voorstel van dit college besloten de kosten van deze werken te financieren uit een heffing van 5 % op de waarde van de landerijen aan de westzijde van de stad en een maand huur op de huizen in de Chinese kampong, omdat de eigenaren er het nut van hebben. De veertiende¹⁵ is besloten alle landerijen en erven, die sinds 1740 niet zijn gemeten, bij eerste verkoop opnieuw op te meten. De bank te Batavia, waarvan het kapitaal per eind december 1760 f 3.802.120 was, [fol. 1258] heeft, zoals in de vorige generale beschrijving bericht, de maandelijksse rente van $\frac{1}{4}$ % tot $\frac{3}{16}$ % verlaagd. Op 29 januari verklaarden de directeur en commissarissen dat ze niet langer in staat waren om $\frac{3}{16}$ % per maand rente te geven, nu de Compagnie, buiten de gelden die verleden jaar waren afbetaald, acht of zestien ton afbetaalde. Vrij geld van particulieren kon maar beperkt uitgezet worden. De Hoge Regering verlaagde de maandrente tot $\frac{1}{8}$ %, maar na vier dagen voerde men aan dat de bank, sinds de aflossing van vier ton, niet alleen haar voornaamste fonds tot goedmaking van de rente en van faillissementen miste, maar zelfs bij die rente rsd 657 tekort kwam, buiten rsd 3000 aan jaarlijkse kosten, afgezien van de faillissementen. De bank verzocht daarom)

1) dat tenminste een gedeelte van haar bij de Compagnie rentende capitaal onafgelost blijven mogt, of dat men, dit niet kunnende geschieden, haar volstaan liet met eene maandelijksche rente van $\frac{1}{12}$ ten hondert aan de geïnteresseerden te betalen, en haar bij eene spoedige opeysching van aanmerkelijke capitalen uyt 's Compagnies cassa bijsprong tegen eene behoorlijke intrest, om niet genoodsaakt te zijn van somtijds haare uytstaande gelden met groote schaafe te moeten innen.

2) dat zij mogte werden gequalificeert aan ieder g'interesseerde van niet meer dan 25 à 30.000 rds. renten te betalen, al had hij een swaarder capitaal bij de bank.

3) dat het haar vrij staan mogt van degeenen die zulke swaare capitalen bij de bank bragten, eenen eed te vergen ten bewijse dat het waarlijk hun eygen geld was.

Fol. 1258v-1259r.

(Punt twee en drie zijn in de vergadering van 2 februari afgewezen, omdat ze ongewoon zijn en de vrijheid van de bank beperken. Aangaande punt één is besloten bij de aflossing door de Compagnie te blijven, maar in te stemmen met een renteverlaging tot $\frac{1}{12}$ %. Directeur en commissarissen mogen bij gebrek aan contanten bij de Hoge Regering aankloppen. Bij de besluiten van 2 februari is het advies van Michiel Romp als directeur van de bank [fol. 1260] gevoegd. Bij leningen is de groot-kassier bovendien gemachtigd om vijf ton aan Spaanse realen tegen 64 stuivers de reaaf te accepteren, aangezien deze koers bij de laatste aflossing door de bank is aanvaard. Bij het College van Commissarissen van Huwelijks- en Kleine Rechtszaken is de overleden onderkoopman Robbert Cornelis Bagilet als secretaris vervangen door onderkoopman Bernardus Brouwer en bij het College van Boedelmeesters is het secretariaat, vrijgekomen door de repatriëring van koopman Jacob Constantijn Teekman, overgenomen door onderkoopman mr. Jacob Gobius. Beide personen stelden volgens besluit van 18 juli 1741 een borg van rsd 4000 tot vier jaar na ontslag, zoals besloten is op 21 september 1762. Het kapitaal van de niet-christelijke wezen bedroeg per eind augustus 1761 f 281.419 en de staatrekening is in het register op 15 juni ingeschreven. Over de burgerlijke of stadszaken valt slechts te melden [fol. 1261] dat het uitdiepen van de stadsgrachten, wat de laatste drie jaren voor rsd 16.800 is aanbesteed, nu voor rsd 14.076 werd aangenomen. Verwezen wordt naar het bericht van het College van Schepenen en de resolutie van 27 augustus. De schepenen verzochten de Compagnie de helft te willen betalen. Besloten is dat de kosten uitsluitend door de stadskas zullen worden gedragen. Die is goed gevuld door de heffing van een halve maand huishuur, waartoe bij resolutie van 6 juli toestemming aan de schepenen was gegeven. Op 27 augustus is wel besloten dat de

15 De maand is niet genoemd.